

SIMON ROZENDAAL



## Ja, het atoom is duur. Maar dan krijg je ook wat

**E**r worden in Nederland al heel lang diverse argumenten gehanteerd om 's mensens aantrekkelijkste energiebron uit te sluiten. Veiligheid, kernafval, straling, je kunt er bommen mee maken, terrorisme, enzovoorts. De laatste tijd lees en hoor je vooral dat het zo duur is.

Dit argument komt vooral van economen en columnisten met een achtergrond als econoom. Je zou verwachten dat bij het ministerie en planbureau die over kernenergie beschikken veel bèta's zitten, die immers het meest van kernenergie afweten, maar nee hoor, uit interviews in dit weekblad met voormalige hoge ambtenaren (George Verberg en Pieter Boot) blijkt dat het ook daar de economen zijn die over kernenergie gaan.

Als het overigens waar zou zijn dat kernenergie zo duur is, dan is het een interessante vraag wat de belastingbetaler voor die meerprijs krijgt. Welnu, in de eerste plaats gaan kerncentrales zo'n 75 tot 80 jaar mee, terwijl zonnecellen en windmolens al na een jaar of twintig aan het eind van hun levenscyclus zijn.

Verder krijgen we voor dat extra geld een uitzonderlijk hoge energiedichtheid. Zon, wind en atoom zijn op papier goed vergelijkbaar. Even veilig in het aantal doden per stroomeenheid, even weinig CO<sub>2</sub>-uitstoot per stroomeenheid. Maar er is één cruciaal verschil: de energiedichtheid van kernenergie is een paar duizend maal zo hoog als die van welke andere energiebron ook. Dat maakt kerncentrales beter geschikt om fossiele brandstoffen terug te dringen dan zonnecellen, windmolens en elektrische auto's.

Die mogen door hun aanhangers met prachtige edoch misleidende etiketten worden gesierd ('groen', 'duurzaam', 'hernieuwbaar'), de crux van de energietransitie is dat we moeten 'decarboniseren'. Welnu, de statistieken wijzen uit dat landen met veel kernenergie, zoals Frankrijk en Zweden, de laagste CO<sub>2</sub>-uitstoot per hoofd van de bevolking hebben.

**D**ie vermeend dure kerncentrales garanderen ook een stabiele stroomvoorziening, 95 procent van het jaar. Niet dat gejojo, het ene moment een tsunami van elektronen waarvan je geen idee hebt wat je ermee moet, en dan net als je stroom nodig hebt, nee hoor, geen zon en wind. Hadden bewindslieden als Laurens Jan Brinkhorst (D66) en Jacqueline Cramer (PvdA) zich wat meer zorgen gemaakt over de planeet en dus twintig jaar geleden tien kerncentrales in plaats van drie kolencentrales neergezet, dan had Nederland nu stopcontacten waar wél stroom uit kwam.

Er is nog een voordeel van kernenergie boven zon en wind. Met kerncentrales kun je veel meer dan alleen maar stroom maken. Kijk naar hun koeltorens: warmte die de lucht ingaat. Die kan worden benut voor stadsverwarming. Met een kerncentrale kun je rechtstreeks waterstof maken voor hoogovens – niet via de energie-slurpende omweg van groene stroom.

Gek overigens dat het argument dat kernenergie te duur zou zijn vooral uit linkse hoek komt. Sinds wanneer zijn ze daar begaan met de marktwerking? Als iets duur is maar de samenleving vindt het belangrijk (bijvoorbeeld om te voorkomen dat Nederland overstroomt), dan heeft de overheid toch allerlei instrumenten? Subsidies, garanties, reclame ('Hallo burgers, biologisch voedsel is wel een beetje aan de prijs – maar erg duurzaam hoor!'), het verlagen van eisen en normen. Op tig manieren heeft de overheid de afgelopen decennia zon en wind gematst (zie de salderingsregeling). Dat kan toch ook bij kerncentrales die wél hebben aangetoond dat ze fossiel kunnen terugdringen?

Soms vraag je je af of de economen die tegengas geven bij het atoom wel goed hebben leren rekenen. Jazeker, de bouw prijs van zonnecellen en windmolens is spectaculair gedaald, waardoor kernenergie opeens duur lijkt. Maar bij de prijs van zon en wind moet eigenlijk van alles worden opgeteld: stopcontacten op zee, verzorging van het net, back-up. Wordt gekeken naar het hele systeem dan ontstaat een ander kostenplaatje.

*Last but not least*, veel landen zijn van plan kerncentrales te bouwen: Frankrijk, het Verenigd Koninkrijk, Zweden, Polen, Tsjechië, Slowakije, Hongarije, China, Zuid-Korea, Saudi-Arabië, de Verenigde Arabische Emiraten. Zouden ze daar soms geen economen hebben? **EW**

**Landen met veel kerncentrales, zoals Zweden en Frankrijk, hebben de laagste CO<sub>2</sub>-uitstoot**